КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«27» червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психологічного консультування і психотерапії

галузь знань	***05 Соціальні і поведінкові науки***
спеціальність	***053 Психологія***
освітній рівень	***бакалавр***
освітня програма	***Практична психологія***
статус дисципліни	***нормативна***

Форма здобуття освіти: *денна*
Навчальний рік: *2022 /2023*
Семестр: *VII - VIII*
Кількість кредитів: *6*
Мова навчання: *українська*
Форма підсумкового контролю: *залік, іспит*

КИЇВ – 2022

Розробник: Кучеровська Н.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму.
Протокол № 17 від «01» червня 2022 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології.
Протокол № 9 від «27» червня 2022 року.

Голова вченої ради факультету Наталія ЖДАНОВА

1. **Мета вивчення дисципліни**

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи психологічного консультування та психотерапії» є теоретична та практична підготовка студентів-психологів до роботи з надання психологічної допомоги людям у вирішенні різноманітних життєвих проблем.

Вивчення тем курсу повинно сприяти оволодінню студентами навичками індивідуальної консультативної діяльності, підготувати їх до професійного самовизначення і вироблення індивідуального стилю консультування. Сприйняття усвідомленню майбутніми фахівцями своєї професійної ролі є необхідною умовою і важливим елементом підготовки практичного психолога.

2. **Загальний обсяг** (відповідно до робочого навчального плану) 6 кредитів ЄКТС 180 год., у тому числі:
   лекції – 28 год.
   семінарські заняття – 32 год.
   самостійна робота – 120 год.

3. **Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни**

Успішне проходження таких навчальних дисциплін: «Філософія», «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Клінічна психологія», «Патопсихологія», «Психологія особистості», «Психодіагностика».

4. **Анотація навчальної дисципліни:**

Нормативний теоретико-практичний курс «Основи психологічного консультування та психотерапії» включає в себе два організаційних та чотири змістовних модулі.

Перший організаційний модуль, який викладається в VII семестрі, включає в себе два змістовних модулі: «Специфіка психологічного консультування як виду психологічної допомоги» та «Психотехнічні аспекти психологічного консультування»

Другий організаційний модуль викладається у VIII семестрі та містить два змістовних модулі: «Сучасні напрями немедичної моделі психотерапії» та «Наукові та культурологічні основи психотерапії».

Змістовно курс орієнтований на ознайомлення студентів з історією становлення і розвитком практики психологічної допомоги, основними консультативними парадигмами і новітніми течіями у консультуванні та немедичній психотерапії, а також опанування базовими навичками ведення консультативної бесіди.

5. **Завдання (навчальні цілі):**

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни «Основи психологічного консультування та психотерапії» пов’язані з формуванням у студентів **інтегральної компетентності** як здатності розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування

основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, а також загальних та фахових компетенцій.

З**агальні компетентності:**

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 12. Здатність глибоко розуміти вітчизняні культурні традиції та їх вплив на психічну діяльність і повсякденну поведінку.
ЗК 13. Глибоке розуміння етичних норм діяльності та гуманістичних цінностей людства.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
ФК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
ФК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
ФК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
ФК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ФК 12. Здатність до особистісної рефлексії в межах професійних компетенцій, розуміння динаміки міжособистісних стосунків та керування ними.
ФК 14. Уміти враховувати кроскультурні ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів, а також специфіку семантичної організації їх свідомості, мислення, мови і мовлення.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми (та / або методи і технології навчання)**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання**
Код	**Результат навчання**		
1.	1.1. Знати передумови виникнення та історію становлення консультативної психології. 1.2 Знати основні вимоги до особистих та професійних якостей психолога – консультанта. 1.3 Знати етичні та правові засади діяльності практикуючого психолога; 1.4. Знати основні комунікативні техніки роботи з клієнтами. 1.5. Знати консультативні парадигми і психотехніки консультування.	Лекції (традиційні та проблемні), семінари, самостійна позааудиторна робота; розбір практичних ситуацій (кейс-технології), навчальні дискусії, елементи рольових ігор, рефлексивні технології.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичних завдань (усно та письмово), письмова МКР
2.	2.1. Уміти аналізувати розповідь клієнта і формулювати консультативні гіпотези. 2.2. Уміти застосовувати психотехнічні прийоми роботи у процесі консультування. 2.3. Уміти проводити рефлексію власної поведінки під час консультативної бесіди.	Семінари традиційні та семінари-дискусії; робота в малих групах; самостійна позааудиторна робота; кейс-метод; рольові ігри; навчальні дискусії; рефлексивні технології	Усне поточне опитування під час аудиторних занять (індивідуальне та фронтальне), письмова МКР. Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань
3.	3.1. Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. 3.2. Здійснювати ділове спілкування: публічні виступи, переговори, ділове листування, електронні комунікації тощо.	Семінари традиційні та семінари-дискусії; робота в малих групах; самостійна позааудиторна робота; кейс-метод; рольові ігри; навчальні дискусії; рефлексивні технології	Усне поточне опитування під час аудиторних занять. Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
4.	4.1. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять. Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР	Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1
ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел						+	+	+	+	+	+
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв’язання	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій						+	+	+	+	+	+
ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути								+	+	+	

зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності											
ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку		+						+	+	+	
ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога			+					+			+
ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності			+					+			+
ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії								+			
ПРН 19. Враховувати ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів у професійній роботі			+					+			+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Розподіл балів між видами навчальної діяльності змінюється в залежності від форми підсумкового контролю:

семестр	форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
VII	залік	аудиторна та самостійна робота	**50**
		модульна контрольна робота (МКР)	**50**
		залік	**-**
VIII	іспит	аудиторна та самостійна робота	**50**
		модульна контрольна робота (МКР)	**20**
		іспит	**30**

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового бала за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	*студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки*
«4»	*студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням*
«3»	*студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання*
«2»	*студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення*

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів

«5»	*робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«4»	*робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«3»	*робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково*
«2»	*робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані*
«0»	*робота не виконана*

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальніою шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

у VII семестрі форма підсумкового контролю – **ЗАЛІК**	у VIII семестрі форма підсумкового контролю – **ІСПИТ**
«5» - 50 балів «4» - 40 балів «3» - 30 балів «2» - 20 балів Неявка на МКР – 0 балів	«5» - 20 балів «4» - 16 балів «3» - 12 балів «2» - 8 балів Неявка на МКР – 0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	*при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«4»	*при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки*
«3»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків*
«2»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«0»	*робота не виконана*

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою**:**

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	
		форма підсумкового контролю – **залік**	форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	зараховано	відмінно
82 – 89	B		добре
75 – 81	C		
66 – 74	D		задовільно
60 – 65	E		
0 – 59	FX	незараховано	**незадовільно** з можливістю повторного складання

Підсумкова форма контролю у VII семестрі – **ЗАЛІК в усній формі.**

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді на залік:

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

Оцінка **«зараховано»** виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям. Оцінка **«не зараховано»** виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Підсумкова форма контролю у VIII семестрі – **ІСПИТ в усній формі.** Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30.** Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів
«добре» – 23 бали
«задовільно» – 18 балів
«незадовільно» – 0 балів

Критерії оцінювання усної відповіді здобувача на іспиті:

«відмінно»	*повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни*
«добре»	*в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками*
«задовільно»	*поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення*
«незадовільно»	*відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнання програмного матеріалу*

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		денна форма			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські/ практичні заняття	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК ВИД ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ					
Змістовий модуль 1. СПЕЦИФІКА ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК ВИДУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ					
	Тема 1. Психологічне консультування та психотерапія як види психологічної допомоги	**9**	2	2	5
	Тема 2. Функціональна особистість психолога-консультанта	**9**	2	2	5
	Тема 3. Етика професійної діяльності психолога-консультанта	**14**	2	2	10
Змістовий модуль 2. ПСИХОТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ					
	Тема 4. Змістовні та організаційні сторони консультативної бесіди	**14**	2	2	10
	Тема 5. Види інтеракцій в психологічному консультуванні	**14**	2	2	10
	Тема 6. Концептуалізація психологічної проблематики та постановка цілей консультування	**14**	2	2	10
	Тема 7. Психологічне консультування в особливих випадках	**14**	2	2	10
	МКР	**2**		2	
	Разом за модулем 1	**90**	**14**	**16**	**60**
МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ НАПРЯМИ НЕМЕДИЧНОЇ МОДЕЛІ ПСИХОТЕРАПІЇ					
Змістовий модуль 3. СУЧАСНІ НАПРЯМИ НЕМЕДИЧНОЇ МОДЕЛІ ПСИХОТЕРАПІЇ					
	Тема 8. Психодинамічна парадигма	**27**	6	6	15
	Тема 9. Когнітивно-поведінкова парадигма	**27**	6	6	15
	Тема 10. Екзистенційно-гуманістична парадигма	**18**	4	4	10
Змістовий модуль 4. НАУКОВІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ					
	Тема 11. Психотерапія як об’єкт наукового дослідження	**9**	2	2	5
	Тема 12. Універсальні та індигенні складові психотерапевтичної теорії	**9**	2	2	5
	МКР	**2**		2	
	Разом за змістовим модулем 2	**90**	**20**	**20**	**50**
	УСЬОГО ГОДИН	**180**	**34**	**36**	**110**

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основна:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Навчальний посібник. К : Сфера, 1998. 342 с.
2. Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування представників екстремальних професій: теорія, методологія, практика: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2017. 315 с.
3. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика. Киев: «Освита Украины», 2007. 332 с.
4. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
5. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін та ін. : Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с.
6. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 332 с.
7. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон. 2019. 134 с.
8. Панок В.Г. та ін. Основи психологічної допомоги : теорія та практика психоконсультування : навч. посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 384 с.
9. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування : навч. посіб. К. : МАУП, 2004. 152 с.

Допоміжна

1. Алімов О.Ф., Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування в екстремальних та кризових умовах: Навчальний посібник. Х.: УЦЗУ, 2008. 122 с.
2. Андроннікова К.А., Луценко О.Л. Нормативно-правові документи України, що регламентують працю психолога у різних сферах практичної діяльності: навчально-методичний посібник. Х. ХНУ ім. В.Н.Каразіна. 2015. 68 с.
3. Балабанова Л. М. Категорія норми у дослідженні та регулюванні функціональних станів людини: автореф. дис…д-ра психол. наук: 19.00.02. Інститут психології ім. Г.С. Костюка. Київ, 2001. 31 с.
4. Березовська Л., Полегонький В. Робота з почуттям провини у психоаналітичному консультуванні. *Вісник Національного університету оборони України*. 2021. 5(63). С. 12-19
5. Бондаренко О.Ф. Психотерапія: тип соціальності і мережевий маркетинг. Журнал вищої школи економіки. 2006. №1. С. 68-76.
6. Бондаренко О.Ф. Соціальна психотерапія особистості. Київ : КНЛУ : КДПІІМ, 1991. 189 с.
7. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С. 8-26.
8. Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію.

Львів, 2014. 420 с.
9. Глива Є. Вступ до психотерапії: навч. посібник. Острог-Київ, 2004. 328 с.
10. Горбунова В.В. Етичні дилеми у практиці психологічної допомоги. *Практична психологія та соціальна робота*. № 8. 2008. С. 3-5
11. Горбунова В.В. Контракт у практичній психології. *Практична психологія та соціальна робота.* № 2. 2005. С. 1-5.
12. Етичний кодекс психолога. *Психолог*. 2004. № 43 (139). С.1-4
13. Журавльова О. Особливості концептуалізації випадку у межах психоаналітичного напрямку. *Психологічні перспективи*, Вип. 39, 2022, 112-123
14. Иванченко О. С. Актуальні проблеми психокорекції переживання провини як моральної емоції. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. Збірник наукових праць. Вип. 15. Харків: НУЦЗУ, 2014. С. 70–78.
15. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. Київ, 2010. 320 с.
16. Карпенко З.С. Герменевтика психологічної практики: посібн. Київ, 2001. 116 с.
17. Климчук В.О. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Київ: МАУП, 2005. 88 с.
18. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навчальний посібник. Київ : «Ніка-Центр», 2006. 580 с.
19. Магдисюк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 152 с.
20. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики: навчально-методичний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 152 с.
21. Наконечна М.М. Допомога іншому: психологічні аспекти. Монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 184 с.
22. Оніщенко Н. В. Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти: монографія. Харків: «Право», 2014. 584 с.
23. Основи практичної психології : підручник / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелєва, Київ, 2012. 536 с.
24. Основи психотерапії : навч. пос. / М.І. Мушкевич, С.Є. Чагарис. Луцьк, 2017. 420 с.
25. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. Київ, 2010. 232 с.
26. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2004. 88 с.
27. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. 156 с.
28. Психотерапевтичний практикум. Вип.1. Класичний психоаналіз / Ред.-упор. З.С. Карпенко. Івано-Франківськ, 2004. С. 59 с.

29. Федоренко Р. П. Психологічна допомога в клініці: навчально-методичний посібник. Луцьк : ВежаДрук, 2018. 224 с.
30. Федоренко Р. П., Шкарлатюк К. І. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. III - IV рівнів акредитації. Луцьк : Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 237 с.
31. Федько С.Л. Культуродоцільність психологічної допомоги: клінічні підстави. *Перспективи та інновації науки*. 2023. №1(19). С. 503-514.
32. Федько С.Л. Культуродоцільний підхід у психологічному консультуванні: генезис феномену. *Актуальні проблеми психології*: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. 2020. Вип. 5. С. 268-280.
33. Фройд З. Психологія сексуальності. Харків : Фоліо, 2020. 155 с.
34. Фройд З. Невпокій в культурі. Львів : Видавництво «Апріорі», 2021. 120 с.
35. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Київ : Основи, 1998. 709 с.
36. Фройд З. По той бік принципу задоволення. Харків : Фоліо, 2019. 155 с.
37. Фройд З. Тлумачення снів. Харків : Фоліо, 2019. 603 с.
38. Фройд З. Тотем і табу. Харків : Фоліо, 2019. 267 с.
39. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2005. 656 с.
40. Bondarenko, A., Gavrilyuk, D., Guretska, A., Kucherovska, N., Fedko, S. Emotional Trauma in Relationship: Consequences and Counseling Options Based on Approach, Indigenous to Ruthenian Culture Traditions. *EC Psychology and Psychiatry*. 2020. 9.2. 01-12.

11. Додаткові ресурси

https://www.apa.org/	American Psychological Association
https://www.psychologicalscience.org/	Association for Psychological Science
https://www.freepsychotherapybooks.org/	International Psychotherapy Institute
https://www.mhinnovation.net/	A global community of mental health innovators (MHN)
https://globalmentalhealth.org/	Movement for Global Mental Health (MGMH)